Nummer 2
Juli 2011

FLEX & FIGURES

CIJFERS EN TRENDS UIT DE UITZENDBRANCHE

Redactieadres:
ABU
Postbus 144
1170 AC Badhoevedorp
telefoon: 020 – 655 82 55
fax: 020 – 655 82 44
internet: www.abu.nl.

VOOR HET EERST GROEI OP GROEI

De perspectieven in de uitzendbranche blijven positief. Voor het eerst laat de ABU-Marktmonitor in periode 5 een groei zien ten opzichte van een periode waar vorig jaar ook al een groei werd gesignaleerd. Ook andere indicatoren geven een positief beeld, zo verwacht UWV WERKbedrijf dat de werkloosheid dit jaar en volgend jaar voor het eerst weer zal dalen. Dit is vooral een gevolg van een snellere toename in de werkgelegenheid dan in de beroepsbevolking. Desalniettemin blijft het aantal vacatures nog ver verwijderd van het niveau van voor de crisis en blijft de arbeidsmarktsituatie van met name ouderen en laagopgeleiden ongunstig. Het onderzoek van de Raad van Werk en Inkomen (RWI) uitgevoerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gaat specifiek in op de arbeidsmarktkansen van werkloze ouderen. Hoofdeconoom drs. M.M.J. (Michiel) Vergeer van het CBS vertelt hier in deze *Flex & Figures* meer over.

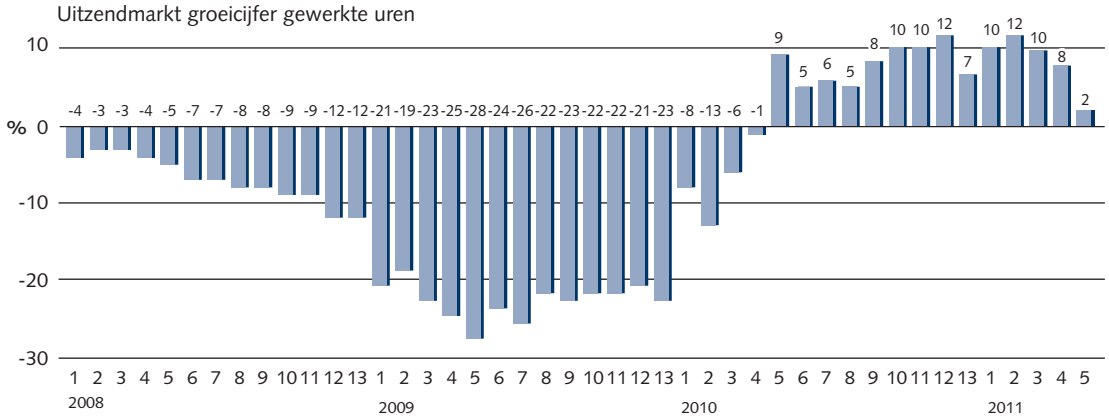

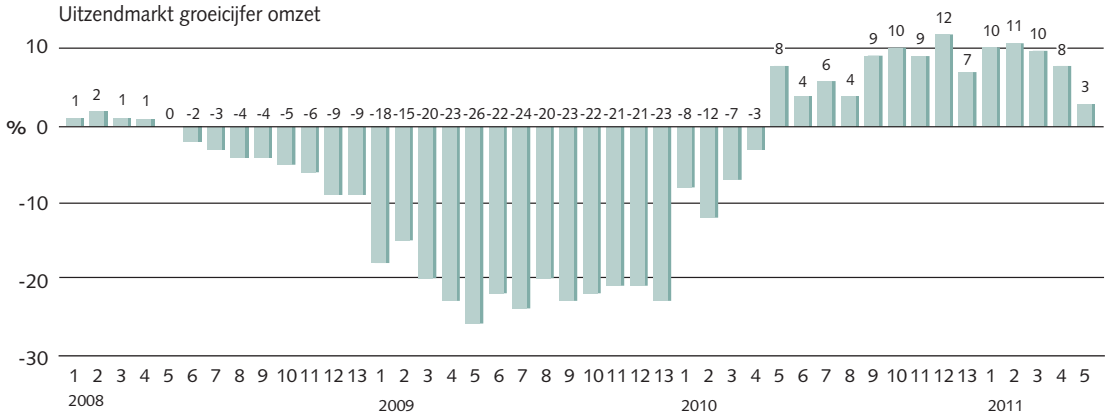

Een periode wordt gevormd door vier weken.
De groeicijfers zijn gecorrigeerd voor het aantal werkbare dagen.

UITZENDMARKT 2011
Bron: ABU/Intellex, ABU-Marktmonitor, 2011

Het aantal uitzenduren en de omzet is in de eerste 5 perioden van 2011 gestegen met 8%. In periode 5 zijn de uitzenduren en de omzet met respectievelijk 2% en 3% gestegen ten opzichte van periode 5 2010. Periode 5 telde 2 werkbare dagen meer dan periode 5 2010, waardoor er dit jaar aanzienlijk is gecorrigeerd. In dezelfde periode vorig jaar werd een groei geconstateerd van 9% in uren en 8% in omzet ten opzichte van het jaar daarvoor. Desondanks is de groei voorzichtig te noemen. Zo blijft de medische sector achter in het herstel en laat deze sector nog steeds tekenen van een krimp zien. Ook de administratieve sector heeft het nog steeds moeilijk. De groei zit voornamelijk nog altijd in fase A. De groei van uren in fase A in periode 5 is 18%, terwijl deze in fase B en C 6% bedraagt. In de noordelijke en oostelijke provincies Friesland, Drenthe en Overijssel houdt de groei in uren aan, hoewel in alle provincies het aantal uren in de laatste twee periodes enigermate is afgezwakt. Verder is er krimp in uren waar te nemen in de laatste twee periodes in de provincies Gelderland en Flevoland.

**Wanneer er wordt gesproken over groeicijfers betreft het in alle gevallen een vergelijking met dezelfde periode in het voorgaande jaar inclusief een correctie voor werkbare dagen, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld.*
***Door toetreding van nieuwe deelnemers aan de ABU-Marktmonitor per 1 januari 2011 kan het voorkomen dat de gepresenteerde groeicijfers over 2010 minimale verschillen vertonen met de reeds eerder gepubliceerde cijfers.*

UITZENDMARKT IN SECTOREN

De ABU-Marktmonitor is goed voor ruim 60% van de CBS-markt en dekt 80% van de omzet van alle ABU-leden. De ABU-Marktmonitor meet operationele uitzendomzet van alleen uitzendondernemingen. In deze rubriek kunt u nagaan wat de groeicijfers in gewerkte uren en omzet zijn voor verschillende sectoren. De sectoren Administratief, Medisch, Industrie en Technisch worden apart gemeten in de ABU-Marktmonitor.

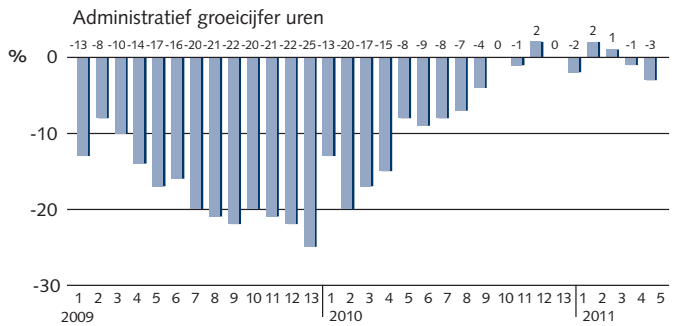

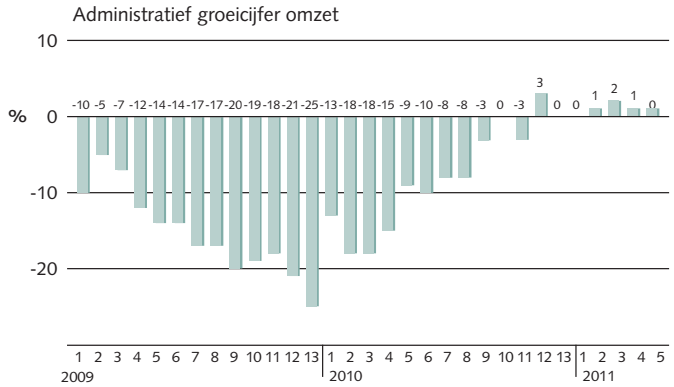

GROEICIJFER UREN EN OMZET ADMINISTRATIEF
Bron: ABU/Intellex, ABU-Marktmonitor, 2011

Ondanks dat de administratieve sector voorzichtige tekenen van herstel vertoont heeft deze sector het nog steeds erg moeilijk. De ontwikkelingen schommelen de laatste perioden heen en weer tussen een bescheiden groei en krimp. Gemiddeld is de sector over de eerste 5 perioden van 2011 in uren hetzelfde gebleven en in omzet 1% gestegen ten opzichte van vorig jaar. Op dit moment wordt ruim éénderde van alle uitzenduren gewerkt in de administratieve sector. Dit percentage verschilt niet veel met dezelfde perioden vorig jaar.

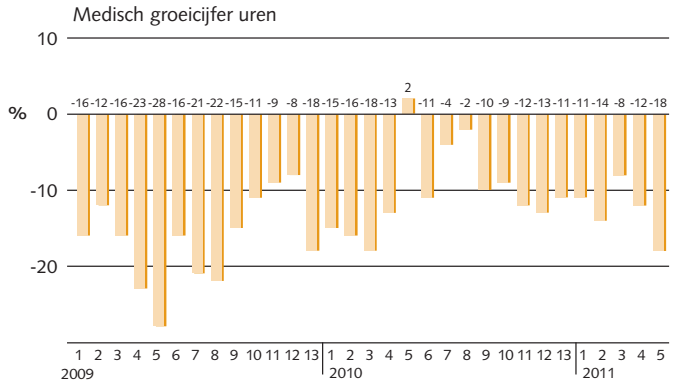

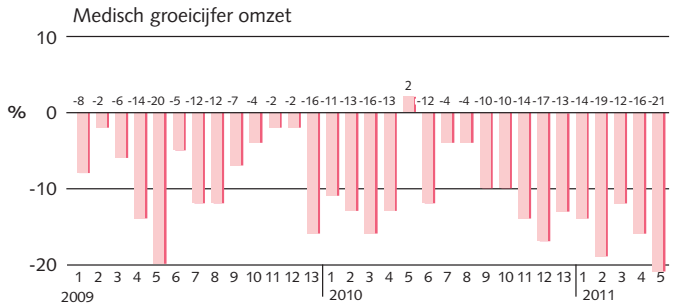

GROEICIJFER UREN EN OMZET MEDISCH
Bron: ABU/Intellex, ABU-Marktmonitor, 2011

De medische sector blijft achter in het herstel op uitzendgebied. In het begin van dit jaar leek in deze sector de krimp geleidelijk af te nemen, maar deze ontwikkeling heeft zich in de laatste twee perioden niet doorgezet. Ten opzichte van vorig jaar is de krimp nog steeds behoorlijk groot. In de eerste vijf perioden van 2011 is het aantal uitzenduren in de medische sector gekrompen met 13% en de omzet met 17%. Met name de uren in fase B en C vertonen een behoorlijke krimp.

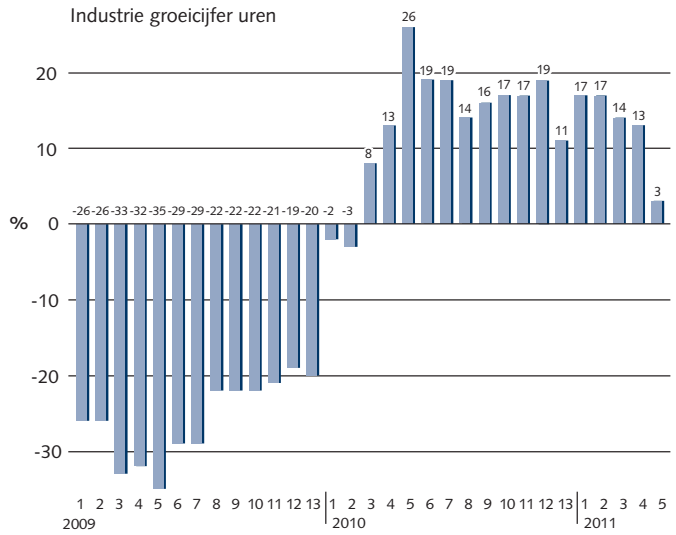

GROEICIJFER UREN EN OMZET INDUSTRIE
Bron: ABU/Intellex, ABU-Marktmonitor, 2011

De positieve ontwikkelingen binnen de industriële sector blijven aanhouden. Ook de afgelopen 5 perioden is deze sector flink gegroeid ten opzichte van vorig jaar. In uren is de toename 13% en in omzet 14%. Met name het aantal uren in fase A blijft sterk groeien. Wederom is de groei in de provincies Overijssel en Noord-Brabant erg groot. In de provincies Gelderland en Flevoland is juist nogal een krimp in het aantal uren in de industriële sector te zien.

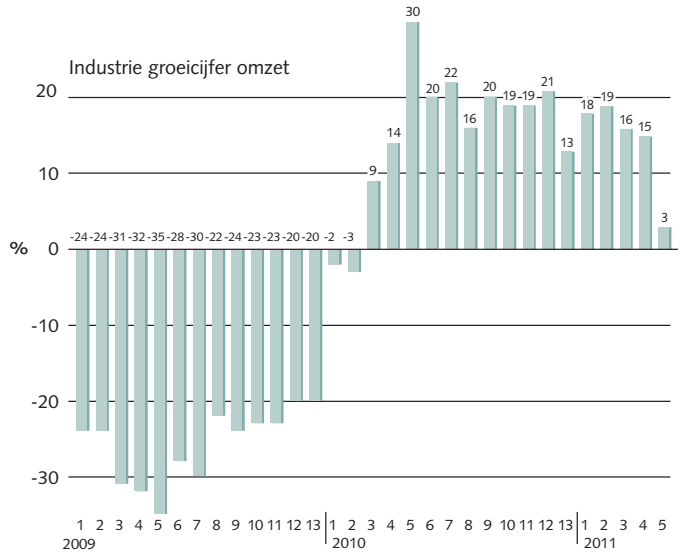

GROEICIJFER UREN EN OMZET TECHNISCH
Bron: ABU/Intellex, ABU-Marktmonitor, 2011

In de technische sector gaat het heel goed. De technische sector toont al sinds periode 9 vorig jaar de sterkste groeiontwikkeling van alle sectoren. In periode 5 nemen de uren en de omzet met 20% respectievelijk 19% toe ten opzichte van periode 5 vorig jaar. Zowel het aantal uren in fase A als in de fasen B/C blijven aanzienlijk toenemen waarbij de groei in uren in fase B/C zelfs nog groter is dan de toename in uren in fase A. Met name in de provincies Friesland, Drenthe en Overijssel is de groei behoorlijk.

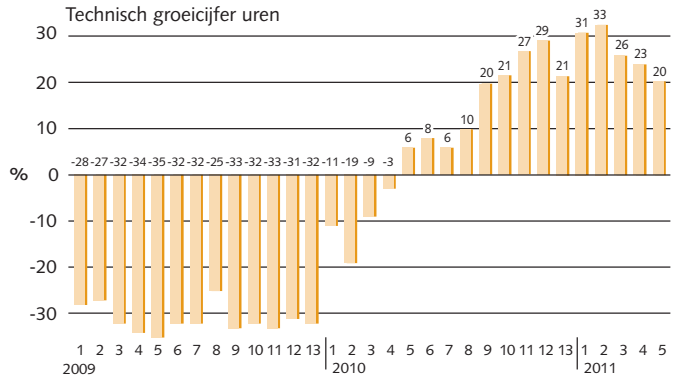

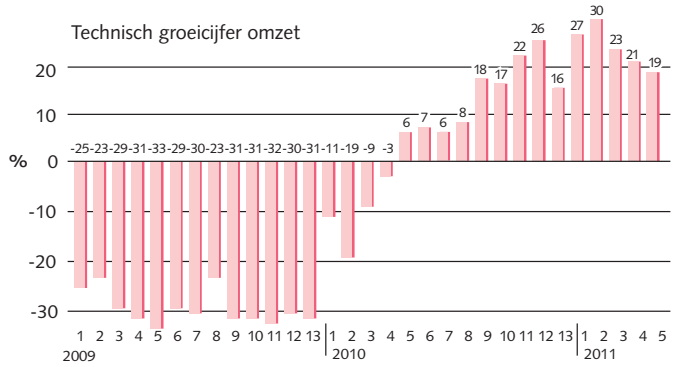

AARTS COLUMN

45+ TALENT

Onlangs was ik aanwezig bij de conferentie 45+ Talent. Hiervoor waren sprekers vanuit onder andere de praktijk, de wetenschap, consultancy en UWV uitgenodigd. Ik mocht commentaar geven op hun speeches. De zaal was gevuld met ongeveer 150 werkzoekende, hoogopgeleide 45-plussers. Eén en ander was, in samenwerking met UWV en de Dienst Werk en Inkomen van Amsterdam, georganiseerd door vier van deze werkzoekenden. De aanwezigen hadden verwacht dat zo'n 50 werkgevers *acte de présence* zouden geven. Helaas was ik de enige, en dan nog niet eens in de rol van werkgever. De aanwezigen waren enorm teleurgesteld. Het botste; een forum sprekers met de bedoeling een inhoudelijke middag in te vullen, het gehoor dat banen wilde. De frustratie spatte ervan af, vooral gericht op UWV. UWV moest dit en moest dat. Nu ben ik niet van UWV, maar ik voelde mij op enig moment geroepen al deze kritiek een halt toe te roepen. Nu moet u ophouden, heb ik de zaal toegesproken. UWV zal u niet helpen. Er wordt bezuinigd, de helft van het personeel gaat eruit en re-integratiemiddelen zijn er niet meer. Heel veel vacatures zijn niet bij UWV aanwezig, en zijn ook niet in de media te vinden. De meeste vacatures zijn verborgen. 17% van de werkzoekenden vindt via hun eigen netwerk een baan, 11% via uitzenden, 10% via open solliciteren. De resultaten van alle andere kanalen zijn een stuk lager.

Werkzoekenden moeten vooral op zichzelf rekenen, op hun eigen netwerk. Door een nieuw netwerk te creëren, door zich in te schrijven bij uitzendorganisaties gericht op hun doelgroep. Natuurlijk zijn dan nog niet alle problemen voor 45-plussers bij het vinden van geschikt werk opgelost. Ook werkgevers moeten veranderen. Zij zullen hun ideeën over oudere werkzoekenden moeten bijstellen. Er bestaan nog steeds te veel vooroordelen.

In de zaal zat een hoogopgeleide, uiterst gemotiveerde groep die liever gisteren dan vandaag aan de slag gaat! Hoezo toekomstige arbeidsmarkttekorten? Laten we vandaag beginnen met het benutten van iedereen die in Nederland beschikbaar is voor de arbeidsmarkt.

drs. A. (Aart) van der Gaag
Directeur ABU

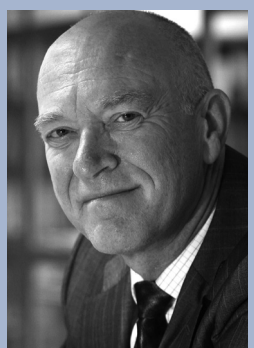

CBS EN UITZENDMARKT

In deze rubriek worden de gepubliceerde CBS-cijfers weergegeven. Het CBS geeft de ontwikkeling in omzet en uren aan in een seizoensgecorrigeerde index. Het CBS meet de omzet van uitzend- en detacheringbureaus tezamen, maar tegenwoordig ook afzonderlijk en gaat uit van de totale omzet van een onderneming. De ABU-Marktmonitor meet operationele uitzendomzet van alleen uitzendondernemingen. Dit zou voor een verschil in ontwikkeling kunnen zorgen. Voor het meten van de uitzenduren hanteren zowel CBS als ABU dezelfde definitie. Voor een technische toelichting van CBS en ABU kunt u terecht op www.abu.nl onder de rubriek *Flex&Figures*. Hieronder vindt u de cijfers en een korte toelichting.

In deze editie van Flex & Figures zijn de urenindices niet opgenomen. Helaas waren deze cijfers nog niet beschikbaar vanuit de uitzendmonitor van het CBS.

OMZETINDICES TOTAAL
Bron: www.cbs.nl, Statline, 2011

De uitzend- en uitleenbedrijven hebben in het eerste kwartaal van 2011 opnieuw een omzetgroei geboekt. De omzet nam met 10,5% toe in vergelijking met hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Sinds het tweede kwartaal van 2008 is dit de grootste omzetstijging. Na zeven kwartalen van krimp was er in het vierde kwartaal van 2010 voor het eerst weer sprake van een groei. Toen groeide de omzet met 4,6%. Ondanks de stijgende lijn ligt de omzet nog ver onder het niveau van 2008.

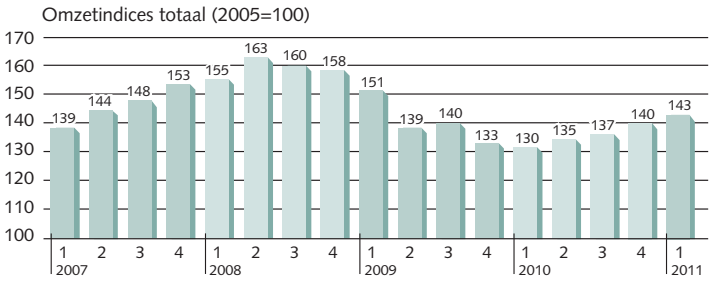

** Alle indexcijfers hebben betrekking op uitzend- en uitleenbedrijven (78201, 78202 en 783) met correctie voor werkbare dagen.*

ARBEIDSMARKT EN ECONOMIE

Hieronder vindt u een aantal gegevens over recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en in de economie. Er wordt een beeld geschetst aan de hand van bepaalde arbeidsmarkt- en conjunctuurindicatoren zoals werkgelegenheid en werkloosheid.

BEDRIJFSLEVEN VERWACHT OMZETGROEI
Bron: www.cbs.nl, Conjunctuurenquête Nederland (COEN), 2011

De ondernemers in het niet-financiële bedrijfsleven zijn optimistisch over de omzet voor het tweede kwartaal dit jaar. Van de ondernemers in het Nederlandse niet-financiële bedrijfsleven heeft ruim 8% in het eerste kwartaal van dit jaar meer omgezet dan een kwartaal eerder. Ook voor het tweede kwartaal van dit jaar zijn de ondernemers gunstig gestemd. Per saldo denkt ruim 22% van hen meer omzet te behalen in vergelijking met het eerste kwartaal. Ook in nagenoeg alle sectoren van het bedrijfsleven rekenen de ondernemers op groei. Alleen in de bouwsector blijft de groei uit volgens de ondernemers. In de landbouwsector is het optimisme het grootst. Ook in de detailhandel en autobranche en de groothandel en handelsbemiddeling is de verwachte omzetgroei bovengemiddeld. In de delfstoffenwinning is de groep optimistische bedrijven het kleinst. De enige sector waar een omzetdaling wordt voorzien is de bouw.

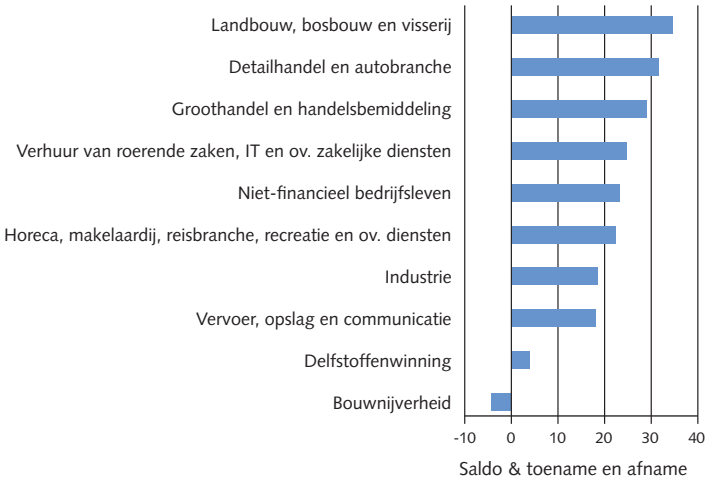

vervolg ARBEIDSMARKT EN ECONOMIE

VERDER HERSTEL NEDERLANDSE ECONOMIE IN EERSTE KWARTAAL 2011

Bron: www.cbs.nl, 2011

Volgens de eerste, voorlopige raming van het CBS is de Nederlandse economie in het eerste kwartaal van 2011 met 3,2% gegroeid ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Dit is de hoogste groei in drie jaar. Het eerste kwartaal telde dit jaar een werkdag meer dan vorig jaar. In vergelijking met het vierde kwartaal van 2010 groeide de economie met 0,9%. Dit is hoger dan het gemiddelde van de zes voorgaande kwartalen. Het aantal banen van werknemers was 41 duizend hoger dan een jaar eerder, maar iets lager dan in het voorgaande kwartaal.

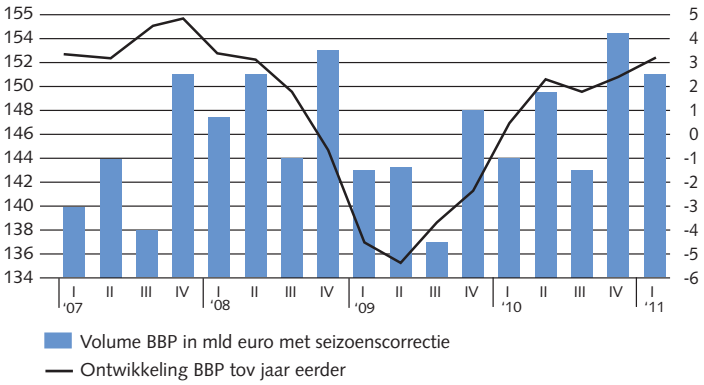

OPNIEUW KLEINE DALING WERKLOOSHEID

Bron: www.cbs.nl, 2011

De voor seizoensinvloeden gecorrigeerde werkloosheid kwam in april 2011 uit op 392 duizend personen. Dat komt overeen met 5,0% van de beroepsbevolking. Het aantal werklozen is in april verder gedaald. Uit cijfers van UWV blijkt dat zowel het aantal werkzoekenden als het aantal WW-uitkeringen afnam. De voor seizoensgecorrigeerde werkloosheid is in april met 3 duizend personen gedaald. Deze daling komt geheel voor rekening van vrouwen. Bij mannen nam de werkloosheid licht toe. Sinds begin 2009 zijn er meer werkloze mannen dan vrouwen. In de eerste vier maanden van 2011 is dit verschil steeds groter geworden. Dit is het gevolg van een lichte stijging van de werkloosheid bij mannen en een verdere daling bij vrouwen. De toename van de werkloosheid bij mannen komt geheel voor rekening van de 25- tot 45-jarigen.

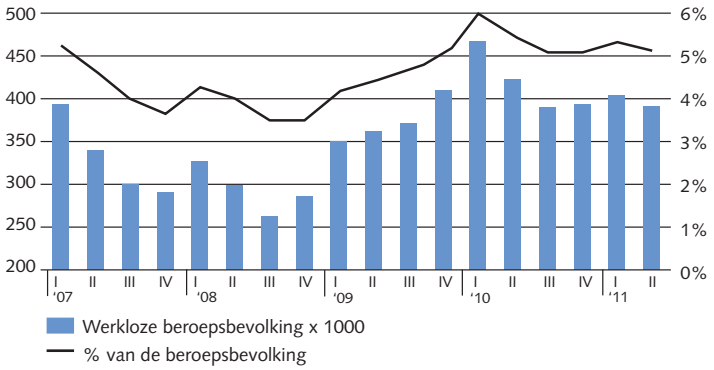

OPENSTAANDE VACATURES STIJGEN VERDER

Bron: www.cbs.nl, 2011

Eind 2010 stonden er, gecorrigeerd voor seizoensinvloeden, 135 duizend vacatures open. Dat zijn er 7 duizend meer dan een kwartaal eerder. Vrijwel alle sectoren droegen aan deze toename bij. Het aantal vacatures neemt sinds het eerste kwartaal van 2010 gestaag toe. Aan het eind van het eerste kwartaal van 2011 telde de commerciële dienstverlening 79 duizend vacatures, 4 duizend meer dan een kwartaal eerder. Deze stijging is vooral toe te schrijven aan de ICT-sector en de zakelijke dienstverlening. Ook in de industrie hield de groei aan, het aantal vacatures nam toe met 14 duizend. De niet-commerciële dienstverlening kende voor het eerst in tweeënhalf jaar een stijging, het aantal vacatures kwam uit op 33 duizend. Deze toename is toe te schrijven aan de zorgsector waar eind maart 19 duizend vacatures openstonden. Bij de overheid daarentegen is sprake van een stabilisatie. De dynamiek op de arbeidsmarkt is toegenomen. In het eerste kwartaal van 2011 zijn er 197 duizend vacatures ontstaan. Dit zijn er 23 duizend meer dan in dezelfde periode van 2010. Niet alleen zijn er meer vacatures ontstaan, ook vinden meer mensen een nieuwe baan. Het aantal vervulde vacatures bedroeg 186 duizend in het eerste kwartaal van 2011, 10 duizend meer dan in dezelfde periode in 2010.

Vacatures x 1000, niet-seizoensgecorrigeerd

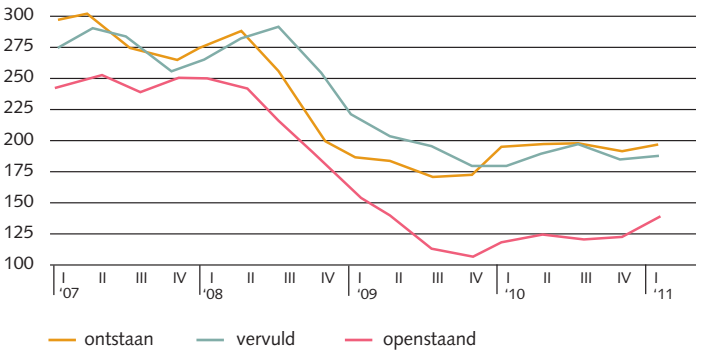

POSITIE WERKKRING EN ARBEIDSDUUR: MEER FLEXIBELEN EN ZELFSTANDIGEN

Bron: www.cbs.nl, 2011

De werkzame beroepsbevolking groeide tot aan de recente economische crisis al enkele jaren gestaag. Er kwamen zowel meer werknemers als zelfstandigen. Het aantal werknemers met een vaste baan van meer dan twaalf uur per week zat sinds 2006 in de lift. De aantallen werknemers met een flexibel contract en de aantallen zelfstandigen stegen al langer. Procentueel stegen de flexibelen het sterkst, hetgeen duidt op verdergaande flexibilisering van de arbeidsmarkt. Als gevolg van de economische crisis nam de werkzame beroepsbevolking vanaf 2009 iets af. Deze daling was vooral zichtbaar bij de werknemers en in mindere mate bij de zelfstandigen. Sinds het tweede kwartaal van 2010 begint de arbeidsmarkt weer aan te trekken. Ten opzichte van een jaar eerder was in het eerste kwartaal van 2011 een toename van de werkzame bevolking zichtbaar, met name bij de personen met een flexibele arbeidsrelatie en bij de zelfstandigen. Het aantal vaste werknemers daalde echter nog steeds. Of deze ontwikkeling gaat doorzetten, zal nog moeten blijken.

Werkzame beroepsbevolking naar positie in de werkkring

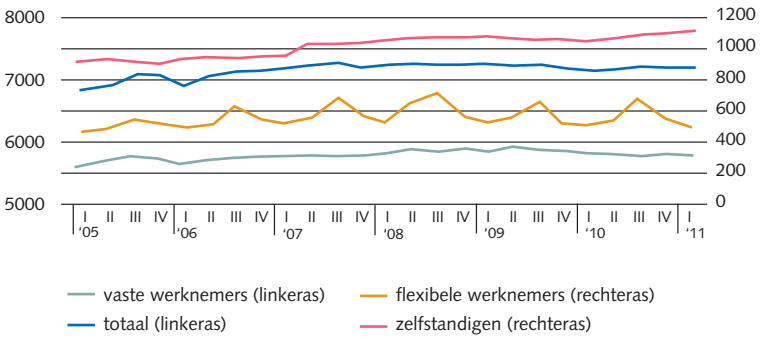

ONDERZOEK

In deze rubriek wordt een aantal onderzoeken toegelicht dat gericht is op de flexibele arbeidsmarkt. Deze onderzoeken kunt u terugvinden op www.flexworkresearch.org.

ARBEIDSMARKTPROGNOSE 2011-2012

Bron: UWV WERKbedrijf, 2011

Nederland klimt langzaam uit het economische dal en dat is ook te zien op de arbeidsmarkt; de economie heeft zich hersteld in 2010 en sloeg om van een economische krimp naar een groei. Volgens de onderzoekers zal de groei doorzetten in de jaren 2011 (1,75%) en 2012 (1,5%), maar blijft deze duidelijk onder het langjarig gemiddelde (2,25%).
Het aantal banen zal volgens UWV licht stijgen; in 2011 komen er 67.000 nieuwe banen bij en in 2012 68.000. Deze toename in werkgelegenheid is vooral te danken aan de zorg- en welzijnssector en de uitzendsector. Ook het aantal vacatures dat ontstaat zal toenemen. Het gaat vooral om vervangingsvacatures van personeel dat een nieuwe baan vindt, uittreedt wegens pensionering of zich terugtrekt van de arbeidsmarkt door bijvoorbeeld zorgtaken. Toch zal de omvang van de vacaturemarkt dit jaar en volgend jaar nog niet het niveau bereiken als de periode voor de crisis. Ook de beroepsbevolking zal enigszins groeien, al zal deze groei historisch gezien erg laag zijn. Dit komt door verschillende ontwikkelingen die invloed hebben op de participatiegraad, waaronder de veroudering van de beroepsbevolking. Door bovenstaande factoren, waarbij de werkgelegenheid sneller zal groeien dan de beroepsbevolking, zal volgens deze prognose het aantal werkzoekenden in 2011 en 2012 dalen.
Het onderzoeksrapport bevat ook interessante sectorale en regionale prognoses.

Ontwikkeling beroepsbevolking en aantal banen

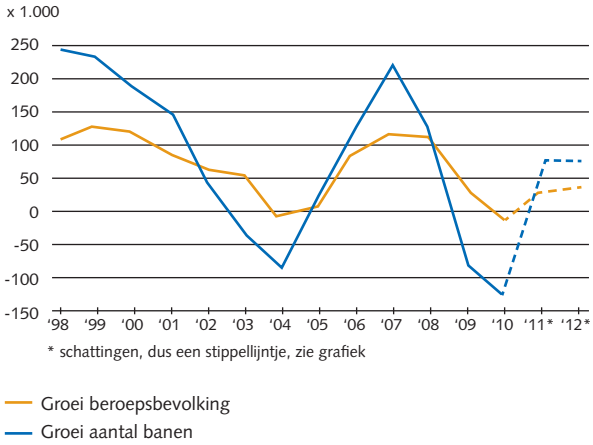

MEER OUDEREN AAN HET WERK

Bron: Economische statische berichten, 2011

Tussen 1996 en 2010 is de gemiddelde leeftijd van de werkzame beroepsbevolking gestegen van 37,4 jaar naar 41,0 jaar. De stijging is niet alleen een gevolg van de geboortegolf in de jaren vijftig en zestig die op dit moment de oudere leeftijdsgroepen op de arbeidsmarkt vertegenwoordigt, maar ook van de sterk gestegen arbeidsparticipatie van mensen van 50 tot 65 jaar, aldus de onderzoekers.
Uit het onderzoek komt naar voren dat het animo om tot het 65e jaar te willen doorwerken de laatste jaren is gestegen tot 45% in 2010. Dit geldt zowel voor mannen als voor vrouwen. Tevens is de arbeidsdeelname van 50- tot 65-jarigen toegenomen. Opvallend is dat met name de bruto arbeidsparticipatie van vrouwen in de leeftijd van 50 tot 65 jaar in 2010 49% is, hetgeen twee keer zo hoog is als in 1996. Desalniettemin is het aantal arbeidsuren van ouderen gedaald. De daling is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de stijging van deeltijdwerk, met name bij vrouwen. Desalniettemin leiden de vergrijzing en toenemende levensverwachting enerzijds tot een krimpende beroepsbevolking en anderzijds tot een groot inactief deel van de bevolking dat steeds langer een beroep zal doen op de sociale zekerheid en pensioenvoorzieningen. Derhalve blijven maatregelen om de arbeidsparticipatie van ouderen te verhogen van wezenlijk belang.

Netto en bruto arbeidsparticipatie van personen van 50 tot 65 jaar

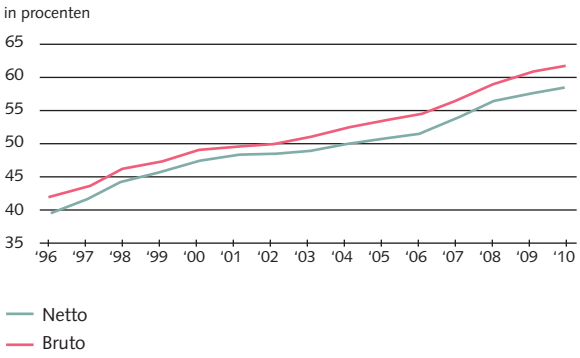

OUDEREN ZONDER BAAN, ÉÉN JAAR LATER

Bron: RWI, 2011

Onlangs publiceerde het CBS in opdracht van de RWI een onderzoek naar de belangrijkste inkomstenbronnen van alle ouderen in Nederland en de kenmerken van werkloze ouderen in het bijzonder. Dit is een vervolgonderzoek op het onderzoek naar de arbeidsmarktpositie en de werkwillendheid van ouderen van 45 tot 65 jaar, hetgeen in oktober 2010 is gepubliceerd. De uitkomsten laten onder meer zien dat de kans van slagen bij het vinden naar een baan vermindert naarmate de leeftijd toeneemt (25% van de leeftijdsgroep tussen de 45 en 55 jaar vond in 2009 een baan, bij de leeftijdsgroep tussen de 55 en 60 jaar was dit 15% en maar 7% van de 60-plussers vond een baan. Ook de duur van de werkloosheid heeft invloed op het vinden van een baan; het aandeel oudere werklozen dat een baan vindt neemt af naarmate ze langer werkloos zijn. In totaal vond in 2009 17% van alle werkloze ouderen een baan. De meerderheid van de ouderen die werk vindt, gaat aan de slag met een tijdelijk contract (bepaalde tijd). In alle oudere leeftijdsklassen werkt 28% als uitzend- of oproepkracht.
De uitkomsten van het rapport zullen worden gebruikt in een nader uit te werken advies over werkloze ouderen.

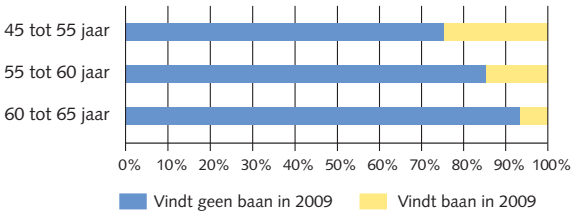

ONTWIKKELINGEN EN VERSCHUIVINGEN OP DE ARBEIDSMARKT

Bron: UWV Kennisverslag 2011-I, 2011

De arbeidsmarkt heeft zich in 2010 enigszins hersteld en het beeld is dan ook iets positiever dan in 2009. Positief is dat het aantal ontslagaanvragen aanzienlijk is gedaald en ook de beroepsbevolking slechts licht is gedaald in 2010. Dit heeft geleid tot iets meer banen en een lichte afname van de werkloosheid. UWV verwacht dat het aantal banen in 2011 iets zal toenemen. In eerste instantie zullen werkgevers trachten met het bestaande personeelsbestand de toename in de productie op te vangen. Bij optredende knelpunten hierin wordt over het algemeen als eerste de uitzendmarkt benaderd, die sinds vorig jaar mei weer aantrekt. De omslag van een daling naar een stijging van het aantal banen in sommige sectoren, waarbij de ontwikkelingen in de uitzendarbeid doorgaans een goede graadmeter vormen, betekent dat er ruimte komt voor uitbreidingsvacatures en dat er meer mogelijkheden voor baanwisselingen zijn. Volgens UWV zal de omslag van een krimpende naar een stijgende vacaturemarkt zich in het eerste kwartaal van 2011 verder voortzetten.

Ontwikkeling banen en ontstane vacatures per kwartaal 2009-2010

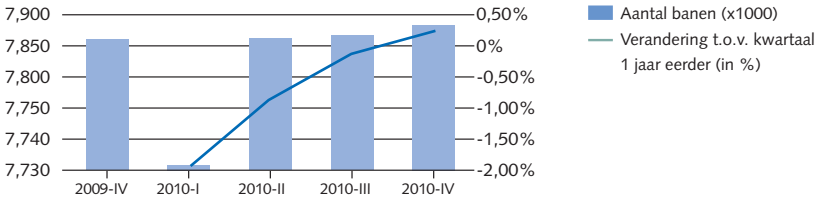

INTERNATIONAAL

GROOT-BRITTANNIË

Bron: REC, 2011

De groei van tijdelijk en vast personeel in Groot-Brittannië is aan het vertragen. In juni werd de langzaamste groei sinds zeven maanden genoteerd. Werkgevers zijn voorzichtiger aan het worden met het inhuren van nieuw personeel, gekeken moet nog worden of dit een trend is of een tijdelijke stagnatie. Bedrijven en consumenten worden op dit moment getroffen door hogere belastingen en brandstofkosten en publieke bezuinigingen. De hoop is nu dat de groei in Groot-Brittannië later dit jaar weer zal aantrekken als gevolg van het herstel in de private sector die het banenverlies in de publieke sector wellicht zal opvangen.

Index vraag en aanbod tijdelijk personeel (> 50 is groei en < 50 is krimp ten opzichte van voorgaande maand)

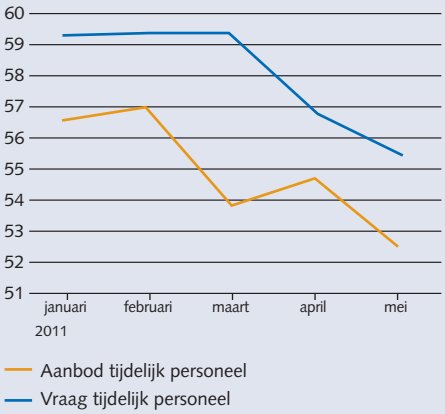

BELGIË

Bron: Federgon, 2011

In vergelijking met de maand april vorig jaar liet de uitzendsector een groei van 16,66% zien (tegenover 17,17% in maart). Dit cijfer is het resultaat van een toename van de activiteit met 20,03% in het arbeidssegment en met 11,86% in het bediendensegment. Als gevolg van dit alles bereikte de Federgon-index 242,41 punten in april 2011 tegenover 239,99 punten in maart. Deze index geeft het niveau van de activiteit weer in de onderzochte maand ten opzichte van de activiteit in de maand januari 1995 (basis 100), en dit op basis van voor seizoensinvloeden gecorrigeerde cijfers.

Federgon-index 2007-2010

INTERVIEW

FLEX & FIGURES

"DURF TE INVESTEREN IN OUDEREN"

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft, in opdracht van de Raad voor Werk en Inkomen (RWI), onderzoek gedaan naar de positie van ouderen (45+) op de arbeidsmarkt en hun kansen op een nieuwe baan als zij onverhoopt werkloos worden. Hoofdeconoom drs. M.M.J. (Michiel) Vergeer van het CBS, licht de belangrijkste bevindingen toe. "Op je 45e ben je tegenwoordig pas halverwege je carrière. Het is aan werknemers én werkgevers om zich daar goed bewust van te zijn."

WAT KENMERKT DE WERKLOZE OUDERE IN NEDERLAND?

"Hij of zij heeft doorgaans een aantal jaren een vast arbeidscontract gehad en de organisatie verlaten bij een reorganisatie of een andere lastige situatie, en komt niet zo makkelijk meer aan het werk. Een jongere die na ontslag een nieuwe baan zoekt, komt veel makkelijker weer aan de bak. De arbeidsmarkt is de afgelopen twaalf maanden wel wat aangetrokken, maar de groei zit volgens CBS-cijfers in flexibele arbeid en zzp'ers, niet bij vaste contracten. En daar zitten juist vooral de ouderen. De jeugdwerkloosheid (15 tot 25 jaar) zit weer op het niveau van voor de crisis, dat is een heel ander verhaal.

Een belemmering voor ouderen om weer aan de slag te komen, is dat vaste contract waarmee zij rechten hebben opgebouwd. Dat maakt herintreding moeizaam. Denk bijvoorbeeld aan mensen die bij ABN Amro of Organon moeten vertrekken. Zij zullen soms prijsconcessies moeten doen, zoals een iets lager loon, of ander soort werk moeten accepteren als zij weer aan de slag willen. Dat maakt het niet makkelijk. Het verklaart ook deels de spectaculaire groei van het aantal zzp'ers: mensen vestigen zich als zelfstandig deskundige op hun oude vakgebied.

Verder blijkt dat het aantal 45+'ers dat wíl werken de afgelopen jaren flink is gegroeid. Die toename zit vooral bij vrouwen. Een beperkt aantal wil weer aan de slag na de kinderen te hebben grootgebracht, maar het zijn vooral vrouwen die aan het werk zijn gebleven. De oudere generatie vrouwen die thuisbleven, is dus opgevolgd door een generatie die wel heeft gewerkt. Ik ben ook iets positiever over het aantal mensen dat in 2020 nog kan (circa 10 miljoen) en wil werken dan sommige pessimisten die reppen over krapte op de arbeidsmarkt binnenkort. Die krimp komt pas na 2020. Er komen nu weliswaar meer 65+'ers, maar er is niet minder arbeidspotentieel tussen de 20 en 65 jaar. Daarnaast komt het proces van de grote uittreding van de babyboomers er niet aan, maar is het allang in volle gang. Bovendien is het veel minder eenvoudig om af te vloeien via arbeidsongeschiktheid en zijn er prikkels om langer door te werken."

RELATIEF VEEL (28%) VAN DE OUDEREN WERKEN ALS UITZEND- OF OPROEPKRACHT. HOE KOMT DAT?

"Veruit de meeste uitzendkrachten zijn jongeren, maar je ziet een toenemend aantal oudere flexwerkers. Het zijn vooral (her)intredende vrouwen die op latere leeftijd bijvoorbeeld als receptioniste bij een tandarts of instelling aan de slag gaan. Bij die 28% zitten ook wel mannen, maar dat zijn mensen die hun vaste contract kwijt zijn en helemaal uit het ww-regime zijn gelopen."

ZIJN ER AANBEVELINGEN TE FORMULEREN NAAR AANLEIDING VAN DE UITKOMSTEN VAN HET ONDERZOEK EN DE TOENEMENDE VERGRIJZING OP DE ARBEIDSMARKT?

"Voor werknemers die aan het werk willen blijven, geldt meer dan ooit: blijf je bijscholen en zorg dat je bij de tijd blijft. Laat zien dat je wat waard bent. Verder zul je, gelet op de houding van werkgevers, vaak enige achteruitgang in salaris moeten accepteren. Aan de andere kant moeten werkgevers zich realiseren dat zij ouderen gewoon nodig hebben, dat de toekomstige werkende bevolking voor de helft uit 45+'ers zal bestaan. Zij moeten durven investeren in ouderen en hen – net als jongeren – scholingstrajecten aanbieden. Daar moet de winst vandaan komen. Bij het geven van subsidie om ouderen aan het werk te helpen, past wat mij betreft terughoudendheid. Hooguit voor 'moeilijke gevallen'."

HEEFT U NOG EEN AANBEVELING VOOR DE UITZENDBRANCHE IN HET BIJZONDER?

"De uitzendbranche doet al veel aan scholing, maar daar kan wat mij betreft nog wel een schepje bovenop. En verder is de samenwerking tussen UWV WERKbedrijf en de uitzendbranche een licht aandachtspunt. De klanten van UWV zijn doorgaans lastig te plaatsen, maar uitzendbureaus zouden kunnen helpen door meer van deze werkzoekenden af te nemen."

COLOFON

Flex & *Figures* is een uitgave van de ABU (Algemene Bond Uitzendondernemingen) en is bestemd voor iedereen die geïnteresseerd is in cijfermateriaal over de uitzendbranche. Het blad verschijnt vier keer per jaar en wordt onder andere verspreid onder leden van de ABU, pers, onderzoeksinstellingen, financiële instellingen, politici, medewerkers van de overheid, vertegenwoordigers van werkgeversverenigingen, -centrales en branches, vertegenwoordigers van vakbonden en vertegenwoordigers van publieke organisaties. Wanneer u in aanmerking wilt komen voor toezending van *Flex* & *Figures*, dan kunt u dit schriftelijk kenbaar maken bij de redactie. Wanneer u niet in een van bovenstaande categorieën valt, kunt u toch *Flex* & *Figures* per e-mail ontvangen. U kunt *Flex* & *Figures* ook downloaden via www.abu.nl.

Overname van de tekst of gedeelten daarvan is toegestaan, mits de titel en de uitgever worden vermeld. De inhoud van de uitgave is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Niettemin aanvaardt de uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden.

Redactieadres: ABU
Postbus 144, 1170 AC Badhoevedorp
telefoon: 020 - 655 82 55
fax: 020 - 655 82 44
Internet www.abu.nl

Vormgeving: Bureau voor de Vorm, Haarlem **Druk:** W.C. den Ouden, Amsterdam